

Leerpad 1 | Zien & zijn

In dit leerpad onderzoeken leerlingen hoe we onszelf en anderen zien, reflecteren ze op de meervoudige identiteiten die mensen bezitten en op de noodzaak om diversiteit positief te benaderen. In de handleidingen van de verschillende lessen vind je tips en verdiepingsvragen die je helpen bij groepsdiscussies.

Thema's

Aannames, identiteit, vooroordelen, diversiteit (cultuur, gender, religie, etniciteit)

Doelgroep

Leerpad 1 is geschikt voor 13 jaar en ouder. De online tool bevat open vragen die leerlingen op hun eigen niveau kunnen onderzoeken. De lessen zijn:

● eenvoudig → ●● verdiepend → ●●● complex.

Benodigheden

Leerling:

Laptop/tablet/smartphone

Koptelefoon/oortjes

Internetverbinding

Papier

Pen

(gratis) Studentaccount óf

Docent:

Beamer & geluidsversterking

Internetverbinding

Opbouw

Dit leerpad bestaat uit drie lessen. Iedere les bestaat uit een aantal stappen. Bij sommige stappen kun je gebruik maken van tips & verdiepingsvragen. Deze zijn te vinden in de handleiding van de desbetreffende les onder 'structuur'. Dit biedt je de mogelijkheid om je les uit te breiden.

Les

Thema	Tijdsduur	Samenvatting
Aannames	30-50 min.	Leerlingen onderzoeken de werking van hun aannames.
Identiteit	30-50 min.	Leerlingen maken kennis met verschillende aspecten van hun eigen en andermans identiteit.
Vooroordelen	30 min.	Leerlingen onderzoeken de rol die vooroordelen spelen. Ze kijken naar wat mensen kiezen om van zichzelf te onthullen en wat niet.

Les 1.1 | Wat zie ik?

Leerlingen denken na over de dingen die ze aannemen als ze iets zien. Ze worden zich bewust dat we vaak aannames maken op grond van erg weinig informatie. Ze staan ook stil bij het feit dat als we naar hetzelfde beeld kijken, we heel verschillende dingen zien; dat we de wereld om ons heen allemaal anders kunnen ervaren.

Vooroordelen worden nog niet geïntroduceerd, maar leerlingen worden aangemoedigd om in algemene zin te bedenken dat waarnemingen tot snelle aannames leiden.

Leerdoelen

- Leerlingen onderzoeken wat aannames zijn.
- Leerlingen onderzoeken hoe ze aannames maken.

Niveau

Structuur (30-50 minuten)

Tijdsduur	Stappen	Vorm	Tips & verdiepingvragen
±5 min.	Introductie Wat zie ik?	Klassikaal	Laat een leerling de introductietekst voorlezen, zo zorg je voor een gezamenlijk begin van de les.
±5 min.	Stap 1 Wat is een aanname?	Individueel	Leerlingen denken individueel over deze vraag na. Aan het einde van deze les zullen ze de vraag nogmaals beantwoorden.
±10 min.	Stap 2 Foto-raadsel	Individueel	Leerlingen schrijven op wat ze zien in vijf opeenvolgende foto's van wat blijkt een en dezelfde foto te zijn. Elke foto is meer uitgezoomd om het 'grotere plaatje' te laten zien. Ze mogen raden of iets over de mensen in de foto vragen, maar geef pas uitsluitsel over wie het zijn nadat de leerlingen al hun antwoorden hebben gegeven. Achtergrondinformatie over Rosa Parks en Martin Luther King (de mensen op de foto) volgt aan het einde van de opdracht.
±10 min.	Stap 3 Het hele plaatje	Klassikaal	<p>Onder de nummers 1 tot en met 5 ziet de klas de antwoorden die zij hebben gegeven bij de vijf foto's. Klik één voor één op de woordenwolken. Neem bij elke woordwolk kort de tijd om stil te staan bij de verschillende antwoorden. Let erop dat dit slechts de opening van de les is en hou de bespreking kort en luchtig. Benadruk dat het hier niet gaat om 'goede of foute' antwoorden.</p> <p>De volgende verdiepingvragen kunnen de discussie helpen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe denken jullie dat het komt, dan jullie zulke verschillende dingen zien? - Waar richtte je je op toen je naar de foto keek? - Waarom veranderde je waarneming tussen de foto's? - Wat maakte het verschil? - Kan je een situatie bedenken waarin je beeld van iemand veranderde toen je het 'grotere plaatje' zag? - Wat kunnen we doen om onze waarnemingen van verschillende mensen en dingen nauwkeuriger te maken?

Tijdsduur	Stappen	Vorm	Tips & verdiepingsvragen
±10 min.	Stap 4 Op het eerste gezicht	Individueel/ Tweetallen	n.v.t.
±5 min.	Stap 5 Klopt het?	Individueel/ Tweetallen	De volgende verdiepingsvragen helpen leerlingen begrijpen wat ze hebben geleerd: - Hoe en aan de hand waarvan beschrijven we iemand die we niet kennen? - Welke dingen kunnen we makkelijk van andere mensen zien? - Wat is moeilijker om op het eerste gezicht te zien? - Wat zegt deze opdracht ons over de aannames die we maken over andere mensen?
±5 min.	Stap 6 Terugblik	Individueel	Leerlingen kijken terug naar de eigen omschrijving van wat een aanname is en denken na over wat ze hebben geleerd door de vraag opnieuw te beantwoorden.

Les 1.2 | Wie ben ik?

Leerlingen reflecteren op hun eigen identiteit. Ze worden gevraagd om na te denken over welke onderdelen van hun identiteit gekozen zijn, welke gegeven, en welke onderdelen met de tijd veranderen. De vragen en oefeningen bieden leerlingen de gelegenheid om naar zichzelf te kijken in relatie tot anderen.

Leerdoelen

- Leerlingen maken kennis met verschillende aspecten van hun eigen en andermans identiteit.

Niveau

Structuur (30-50 minuten)

Tijdsduur	Stappen	Vorm	Tips & verdiepingsvragen
±5 min.	Introductie Wie ben ik?	Klassikaal	Laat een leerling de introductietekst voorlezen, zo zorg je voor een gezamenlijk begin van de les.
±5 min.	Stap 1 Wat maakt mensen verschillend	Individueel	Leerlingen wordt gevraagd sleutelwoorden in te vullen. Overweeg tijd te nemen om te brainstormen over de verschillende groepen waar mensen toe behoren. Je kunt vragen naar de rollen die mensen hebben (bijv. ouder, leraar, buurman/vrouw etc.) en deze groeperen in algemene categorieën (bijv. familie, beroep, thuis). Een dergelijke brainstorm zal leerlingen helpen bij de volgende stap.
±15 min.	Stap 2 Mijn ster	Individueel/ Groepswork	Leerlingen maken een persoonlijke ster, waarbij ze op de zeven punten de groepen schrijven waar ze toebehoren of rollen die belangrijk voor hen zijn. Zorg ervoor dat ze rollen niet verwarren met persoonlijke eigenschappen (zoals grappig, slim, lui). Ze moeten tenminste vijf punten van de ster invullen om door te kunnen gaan. Vervolgens bespreken ze vragen over hun sterren in groepsverband.
±5 min.	Stap 3 Terugblik	Individueel	Leerling reflecteert op de hele les over identiteit.

Deze les verbindt vragen over identiteit met vooroordelen. Het richt zich op wat zichtbaar is en wat niet, en wat we kiezen om te onthullen van onszelf en wat niet. We onderzoeken ook de rol die vooroordelen spelen.

Leerdoelen

- Leerlingen kijken naar welke aspecten van iemands identiteit zichtbaar zijn en wat niet.
- Leerlingen denken na over wat mensen wel of niet van zichzelf laten zien.
- Leerlingen onderzoeken de rol die vooroordelen spelen.

Niveau

Structuur (30 minuten)

Tijdsduur	Stappen	Vorm	Tips & verdiepingsvragen
±5 min.	Introductie Wat zien we in andere mensen	Klassikaal	Laat een leerling de introductietekst voorlezen, zo zorg je voor een gezamenlijk begin van de les.
±5 min.	Stap 1 Wat zouden andere mensen kunnen denken als ze je zien?	Individueel	De vragen die hier gesteld worden zijn niet makkelijk te beantwoorden en hebben reflectie nodig. Je zou een persoonlijk voorbeeld kunnen geven om ze op weg te helpen. Deze antwoorden worden niet met de klas gedeeld.
±5 min.	Stap 2 Wat zit er onder de oppervlakte?	Individueel	Wijs leerlingen erop dat er onder de 'i' suggesties worden gegeven om ze op weg te helpen.
±5 min.	Stap 3 De ijsberg	Individueel/ Tweetallen	Laat leerlingen in tweetallen, na het invullen van de ijsberg, aan elkaar uitleggen waarom ze bepaalde karaktereigenschappen verschillend hebben geplaatst.
±10 min.	Stap 4 Verbergen of onthullen	Individueel/ Groepsdiscussie	Leerlingen kiezen een persoon en citaat die raken aan het thema vooroordelen. Dit is een gevoelig onderwerp, omdat leerlingen misschien met vooroordelen komen, zonder zich te beseffen dat ze kwetsend kunnen zijn voor anderen. Wees voorbereid dit ter sprake te brengen en om ruimte te creëren om te onderzoeken waarom mensen een opmerking wel of niet als kwetsend ervaren. Deze stap eindigt met een stelling en een groepsdiscussie. Vraag de leerlingen uit te leggen welk standpunt zij innamen. Afhankelijk van de beschikbare tijd kan je ook de citaten bespreken die de leerlingen uitkozen, en de citaten met tegenstrijdige boodschappen nader onderzoeken.